



## CLUBPAGINA

## JULES VERNE GENOOTSCHAP EN KARL MAY VERENIGING

*Boekenbezit leden bevordert kennis over auteurs*

door Paul van den Boogaard, lid van het Jules Verne Genootschap

Bij de antiquarische boekenmarkt op het Spui te Amsterdam spreek ik met Frits Roest.

Hij is voorzitter van de Stichting Jules Verne Archief en Bibliotheek en daarmee bestuurslid van het Jules Verne Genootschap én voorzitter van de, op 4 november jl. opgerichte, Karl May Vereniging. De verenigingen bundelen de belangstelling voor de boeken van beide schrijvers. De meerwaarde van dergelijke verenigingen ligt volgens hem in het putten van kennis uit het gezamenlijke boekenbezit bij de leden. Zijn nadruk ligt daarbij op de historische achtergrond van de vertaalde uitgaven. Op welke doelgroep richtte men zich bij het uitgeven? Wie deden dat, hoe en waarom zo?

### Compendia

Binnen het Jules Verne Genootschap (120 leden) deed hij onderzoek naar de Blauwe bandjes van Elsevier en de voorgangers daarvan (een publicatie van 104 pagina's alleen voor leden), naar de boeken zowel uit de serie Wonderreizen aan Kinderen verteld, als die van uitgeverij Vivat.

Voor beide 'clubs' heeft hij Compendia van de vertaalde boeken met scans van de betreffende boeken uitgegeven als handleiding bij het verzamelen en als voorstadium van een gedegen bibliografie van de Nederlandse vertalingen.

Een gevolg daarvan is, zo zegt een van de antiquarische verkopers op de markt: "Sinds er overzichten verschenen zijn van

uitgegeven boeken, stijgt de vraag en de prijs, zoals bij Boekenweekgeschenken, Jules Verne en Karl May."

### Het Jules Verne Genootschap

Het Jules Verne Genootschap bestaat komend jaar officieel tien jaar (officieus al drie jaar langer). Het heeft een uitvoerige website ( [www.jules-verne.nl](http://www.jules-verne.nl) ) en geeft het kwartaalblad De Verniaan uit sinds september 1994 met historische achtergronden van de boeken, vondsten van oude en aankondigingen van nieuwe uitgaven. Tevens houdt het lezingen e.d. over de boeken. Er is ook een e-mailforum voor leden, waarbinnen vragen, vondsten en onderzoeksgegevens worden uitgewisseld. Ook geeft men een gratis e-mailnieuwsbrief voor belangstellenden uit.

### De Karl May Vereniging

Zover is de verse Karl May Vereniging nog niet, hoewel er al sinds 2003 Karl May-dagen georganiseerd worden, waarvoor 140 belangstellenden in het bijzonder worden uitgenodigd. Er zijn inmiddels vier overzichtsboeken uitgekomen van initiatiefnemer Oosterbaan, waarvan Frits Roest er aan twee heeft meegewerkt. De nieuwe vereniging telt binnen één maand al veertig leden. Hiervan beheert Roest eveneens een archief met krantenknipsels uit Nederland en België. Beide verenigingen houden tweemaal per jaar bijeenkomsten, die beginnen met verkoop van boeken van de schrijver onder de leden.

### Twee vertalingen ontdekt

In het JVG-archief vond Roest aanwijzingen naar twee vertalingen, die nu boven water zijn gekomen. De vertaling van P'tit Bonhomme (in het tijdschrift Jong Holland van 1893), waarvan men aanvankelijk dacht dat het nooit vertaald was, en de eerste vertaling van De Reis naar de Maan uit 1871 (tweede volledige vertaling pas in 1985). (Door het JVG-forum zijn van laatstgenoemde vertaling in enkele weken tijd vier exemplaren gevonden, waarvan twee in buitenlandse bibliotheken, via internet). Het JVG gaat deze beide eerste vertalingen herdrukken. Enige zeldzame boeken zowel van uitgeverij Vivat, als van uitgeverij Dalmeijer zijn al herdrukt door de JVG, naast twee



verhalen die in de jaren '50 in Sjors van de Rebellenclub verschenen zijn en nog nooit in boekvorm waren uitgekomen. De genoemde boeken zijn en worden nu met alle originele Franse houtgravures gedrukt.

### Internet belangrijke hulpbron

Internet wordt steeds belangrijker bij het zoeken naar gevraagde boeken, zeker met een boekenzoekdienst, zoals bij [www.boekwinkeltjes.nl](http://www.boekwinkeltjes.nl) (ook omdat steeds meer antiquariaten sluiten). Frits vertelt dat hij het boek *Claudius Bombarnac* bij Boekwinkeltjes heeft gevonden, dat slechts éénmaal in 1893 gedrukt is door J. Hendrik van Balen. Deze laatste vertaalde en drukte in de bladen *Jong Holland* en *Ons Jongensblad* nog vele verhalen van Jules Verne, die Elsevier nooit vertaalde. De jaargangen van *Jong Holland* van 1890 en 1891 worden nog gezocht, omdat hierin mogelijk het boek *Mistress Branican* voorkomt dat door hem



vertaald zou kunnen zijn. Verder doet het JVG onderzoek naar de eerste druk van *Een dagblad* in de 29e eeuw (1945), bestaande uit vijfhonderd genummerde exemplaren, vertaald door

E. Franquinet. Er zijn nu slechts 26 exemplaren bekend.

Van Karl May zijn vermoedelijk nog een aantal vroege, anoniem verschenen verhalen onontdekt. De eerste (anonieme) vertaling van Karl May in Nederland verscheen in 1882 als feuilleton in de *Katholieke Illustratie: De Ehri*.

Gezocht worden o.a. de colportageromans: *De verloren zoon* van uitgeverij Blok en *De familie Rodriganda* dat verscheen bij Thum (beide anoniem) en *Harten en helden* van uitgeverij Nobels. Het premieboekje van de *Katholieke Illustratie: Robert Surcouf*, de kaperkapitein (1886), *Kruger Bei* van Futura uit 1921, bewerkt door Jan van Zuiden, (beide eveneens anoniem) en deel 45 van de *Spectrum Karl May* pockets, dat slechts eenmaal gedrukt is in 1964 zijn zeer gewild.

Het zoeken gaat door, waarbij antiquarische websites steeds belangrijker worden.

Frits Roest is persoonlijk te bereiken per e-mail:

[karl.may@hccnet.nl](mailto:karl.may@hccnet.nl)  
[jules.verne@hccnet.nl](mailto:jules.verne@hccnet.nl)

